

18/10/84

EL LLenguatge

Sobrevolar

Ara volem el Montseny i la plana de Vic, sentim que diuen en un programa radiofònic. I, de moment, no ens sabem estar de pensar que els qui ho diuen tenen unes pretensions exagerades, que no s'hi posen per poc: nosaltres també els voldriem! Aviat, però, es desfa el malentès: no es tracta pas de *voler*-res, sinó, simplement, de *volar*. Com se sap, la forma verbal *volem* (així com *voleu* i *volen*) és comuna als verbs *voler* i *volar*, i això ha fet que la frase precedent es pogués interpretar com l'expressió d'unes desmesurades ambicions de possessió territorial.

Però el fet que, principalment, ha originat el malentès és l'ús inadequat del verb *volar* com un verb transitiu, que obedeix, sens dubte, a una tendència actual molt marcada, la mateixa que fa dir, per exemple, *Han cessat el ministre o He sopat un plat de mussels a la marinera*. I el cas és que *volar* és un verb intransitius, això és, un verb que no admet cap complement directe. Dit encara altres: no es pot *volar*-res (un territori, una comarca, una muntanya...), sinó, solament, *volar*. Si es vol, més exactament, es pot *volar* un pont, un edifici, etc., però no amb un avió, sinó amb dinamita. En el cas dels vols amb avió, o amb qualsevol altre aparell volador, el complement del verb *volar* que designa el territori o l'indret sobrevolat s'ha d'introduir amb una preposició, *damunt* o *sobre*, com és ben normal. El Diccionari Fabra, en l'exemple amb què il·lustra aquest cas, fa ús de la primera: *L'aeroplà volà una hora per damunt del Vallès*. La Gran Encyclopédia Catalana, en canvi, opta per la segona: (i, d'altra banda, per *avió* en lloc de *aeroplà*, mot avui en desús): *L'avió ha volat durant molta estona sobre el mar*.

En la nostra explicació, però, ens hem servit del particípi *sobrevolat*, el qual suposa l'existència del verb *sobrevolar*. Aquest verb no figura encara al Diccionari Fabra, però la seva formació, amb un prefix tan usual i normal com *sobre*, és ben regular, i, a més, el trobem ja recollit per la Gran Encyclopédia, com un verb transitius, aquest sí, amb la definició "volar sobre un indret" i l'exemple *L'avió sobrevolava Eivissa*. Ven aquí, doncs, una altra possibilitat: si tant ens delim per l'ús d'un verb transitius, que ens permeti una construcció amb un complement directe, podem recórrer al verb *sobrevolar*, del qual podem usar també, com acabem de fer, el particípi passat: *el territori sobrevolat*.

Albert Jané